

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра селекції, насінництва і генетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАСІННИЦТВО ГЕТЕРОЗИСНИХ ГІБРИДІВ

Освітньо-професійна програма Насінництво і насіннєзнавство
спеціальність 201 Агрономія

галузь знань 20 аграрні науки і продовольство

освітній ступінь Магістр

Розробник: Четверик Оксана., старший викладач кафедри селекції,
насінництва і генетики, кандидат с.-г. наук

Гарант: Микола Маренич, професор кафедри селекції, насінництва і
генетики, доктор с.-г. наук, доцент

ПОЛТАВА 2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Насінництво гетерозисних гібридів
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Фахова вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Четверик Оксана, кандидат с.-г. наук <i>Контакти:</i> ауд. 58 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> oksana.chetveryk@pdaa.edu.ua , +380660932519
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність, Освітня програма	201 Агрономія Насінництво і насіннєзнавство
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Інноваційні технології в промисловому насінництві, Технологія заготівлі та зберігання насіння.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни – набуття здобувачами вищої освіти знань з наукових основ селекції та насінництва гетерозисних гібридів польових культур.

Основні завдання навчальної дисципліни: дати знання майбутнім фахівцям суть гетерозису та фактори, що його обумовлюють, типи гетерозису та способи його вимірювання.

Компетентності:

Загальні:

ЗК3. Здатність виявити, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові:

ФК3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур.

ФК5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.

ФК7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків.

Результати навчання:

РН14. Виходячи із обсягу та видів робіт із насінництва і насіннезнавства, ґрунтово-кліматичних та ресурсних умов суб'єкту насінницької діяльності, керуючись законодавчими актами та інструкціями стосовно охорони довкілля і праці, розробляти систему заходів із охорони довкілля та праці для окремих технологічних заходів догляду за насінневими посівами та зберіганням насіння.

РН15. Аналізуючи наявну на ринках сучасну техніку та технології вирощування високоякісного насінневого матеріалу, виходячи із ресурсних можливостей суб'єкту насінницької діяльності, керуючись отриманими професійними знаннями та інноваційною інформацією визначати раціональний насінневий комплекс, техніку та технологію виробництва насіння.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Гетерозис в селекції рослин.

Тема 2. Насінництво кукурудзи.

Тема 3. Насінництво соняшнику.

Тема 4. Насінництво озимого жита.

Тема 5. Методи створення вихідного матеріалу тритикале.

Тема 6. Насінництво гетерозисних гібридів овочевих культур

Тема 7. Якість посівного матеріалу та його визначення.

Тема 8. Вплив екологічних факторів та агротехніки насінневих посівів на якість насіння.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви теми	Кількість годин			
	201 А_мд_2022 [8] НН			
	усього	у тому числі		
л		пр	с.р.	
Тема 1. Гетерозис в селекції рослин.	15	2	2	10
Тема 2. Насінництво кукурудзи	15	2	2	10
Тема 3. Насінництво соняшнику	15	2	4	10
Тема 4. Насінництво озимого жита	15	2	4	10
Тема 5. Методи створення вихідного матеріалу тритикале	15	2	4	10
Тема 6. Насінництво гетерозисних гібридів овочевих	15	2	4	10

культур				
Тема 7. Якість посівного матеріалу та його визначення.	15	2	2	10
Тема 8. Вплив екологічних факторів та агротехніки насінневих посівів на якість насіння.	15	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

Форми контролю результатів

Результати навчання	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	самостійна робота	Разом
PH 14	8	30	12	50
PH 15	8	30	12	50
Разом	16	60	24	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (денна форма навчання (201 А_мд_2022 [8] НН))

Бали	Критерії оцінювання
Опитування	
1	Здобувачем надана коротка відповідь
2	Здобувачем надана змістовна повна відповідь
Виконання вправ на практичних заняттях	
1	Здобувачем не повністю виконано завдання практичного заняття
2	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана коротка відповідь на деякі контрольні запитання
3	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками
4	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана неповна відповідь на контрольні запитання
5	Здобувачем виконано завдання практичного заняття, надана повна відповідь на контрольні запитання
Виконання завдань самостійної роботи	
1	Здобувачем надана коротка відповідь із помилками
2	Здобувачем надана неповна відповідь
3	Здобувачем надана повна відповідь

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(денна форма навчання 201 А_мд_2022 [8] НН)

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	Денна форма навчання 201 А_мд_2022 [8] НН			
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	самостійна робота	Разом
Тема 1. Гетерозис в селекції рослин.	2	5	3	10
Тема 2. Насінництво кукурудзи	2	5	3	10
Тема 3. Насінництво соняшнику	2	15	3	20
Тема 4. Насінництво озимого жита	2	-	3	5
Тема 5. Методи створення вихідного матеріалу тритикале	2	15	3	20
Тема 6. Насінництво гетерозисних гібридів овочевих культур	2	15	3	20
Тема 7. Якість посівного матеріалу та його визначення.	2	-	3	5
Тема 8. Вплив екологічних факторів та агротехніки насінневих посівів на якість насіння.	2	5	3	10
Разом	16	60	24	100

Система оцінювання навчальних досягнень студентів національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перескладання. Практичні заняття, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Спеціальна селекція польових культур: Навчальний посібник/ В.Д. Бугайов, С.П. Васильківський, В.А. Власенко та ін.; за ред. М.Я. Молоцького. Біла Церква, 2010.- 378с.
2. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навчальний посібник; підготували: Н.І. Рябчун, М.І. Єльніков, А.Ф. Звягін та ін.; за ред. В.В. Кириченка. Х.: ІР ім. В.Я.Юрєва НААН України, 2010.-462с.
3. Гаврилук М.М. «Основи сучасного насінництва». Київ, 2004. 256 с.
4. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. // Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є. Полтава: ФОП Говоров С.В., 2008. 368с.
5. Бороевич С. Принципы и методы селекции растений. М.: Колос, 1984. 344 с.

Допоміжні

1. Тараненко Л.К., О.Л. Яцишен. «Принципи, методи і досягнення селекції гречки (*Fagopyrum esculentum* M.).-Вінниця, 2014.-218с.
2. Дупляк О.Т., Жемойда В.Л. Методичний посібник для самостійної роботи студентів магістрів та заочної форми навчання зі спеціальностей напряму «Агрономія» К., 2005. 33 с.
3. Алексєєва О.С., Тараненко Л.К., Малина М.М. Генетика, селекція і насінництво гречки. К.: Вища школа, 2004. 213 с.
4. Генетика і селекція кормових культур. Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть. К.: Логос, 2001. Т. 3.- С. 230- 274.
5. Генетика і селекція кукурудзи. Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть. К.: Логос, 2001. Т. 2. С. 571-631.
6. Генетика і селекція технічних культур // Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть. К.: Логос, 2001. Т. 3.- С. 11- 54. Роїк М. Буряки. –К.: ХХІ вік, ТРУД-КІЇВ, 2001. - 319 с.
7. Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров С.В., 2008. 368 с.
8. Генетические основы селекции гетерозисных популяций. – Минск: наука и техника, 1971. – 180 с.
9. Кириченко В.В., Литун П.П. Гетерозис в селекции и практике селекции гибридного подсолнечника. Харьков, 2003. 186 с.

Інформаційні ресурси

1. Міжнародний центр по кукурудзі і пшениці (CIMMYT – International Maize and Wheat Improvement Center), Ель Батан, Сьюдад Мехіко, Мексика;
2. www.maize.com.ua. – Сайт Компанії «Маїс».
3. www.ukragroconsult.com.ua. – Сайт УкрАгроКонсалт.
4. ukrseeds.org.ua. – Сайт Насінневої асоціації України.
5. www.agromage.com.seed_technology.php.